Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 — MARȚI, 30 IUNIE 1992 — NR. 90 (17900) — PREȚUL 1 rub.

MS — IN TRANSNISTRIA SE CREAZĂ UN CAP DE POD MILITARO-POLITIC ÎMPOTRIVA INDEPENDENȚEI MOLDOVEI — PAG. 2

CONFLICTUL SÎNGEROS DIN MOLDOVA CONSTITUIE DOAR O FILĂ DIN TOMUL VOLUMINOS AL ACȚIUNILOR PUCIȘTILOR — PAG. 3

ALCĂTUIREA UNEI CĂRȚI CU MĂRTURII DESPRE ÎNFERNUL PRIN CARE ÎNCA N-AM TERMINAT DE TRECUT — PAG. 4

Să ne îndeplinim datoria față de Patrie

Ziua de 28 iunie Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur, a răspuns unor întrebări adresate de reprezentanții principalelor mijloace de informare în masă din țară. — Agenției Naționale de presă Moldova-pres și Televiziunii Naționale.

Moldova-pres: Domnule Președinte, cum calificați situația din zona conflictului armat?

Mircea Snegur: Din păcate, nu vă pot spune nimic îmbucurător. Deși mă mișcă destul de tendențios, după cum arată ultimele comentarii. Demnitarii noștri, liderii de la Tiraspol, au hotărît să-și rezolve problemele, totuși, prin forță. Spre aceasta se fac grupări foarte mari de forțe, inclusiv blindate, de tancuri, artilerie umană sînt concentrate în zona Tiraspol și Tighina, pe întreaga linia frontului, începînd de la Grigoriopol și terminînd cu Ribnița, ceea ce de asemenea ne demonstrează încă o dată că este vorba de implicarea vădită a Rusiei a 14-a în conflict. Nu aș dori să spune administrația noastră acesta este un fapt cunoscut și pe care îl știe întreaga lume și în așa condiții ne vine foarte greu să întreprindem consecvent politica de restabilire, cu ajutorul organelor administrației constituționale în raioanele de pe estul republicii. Pur și simplu aceasta s-ar soldă pentru noi cu o mulțime de victime omenești, de aceea imediat după sosirea de la Istanbul, unde am semnat să se înceteze focul pe toate punctele, pe toate fronturile, asumîndu-mi responsabilitatea de garant al încetării focului. Pe de altă parte, îmi asum responsabilitatea și îl consider și pe președintele Rusiei Boris Eltin, cu care am discutat ieri o convorbire telefonică și pe care l-am informat despre situația reală, fiindcă, din păcate, este și el informat, probabil, din aceleași surse care informează opinia mondială prin intermediul telecanalului «Ostankino» din Moscova. Iată ce aș putea spune ca răspuns la întrebarea dumneavoastră.

Radiodifuziunea Națională: Domnule Președinte, vreau să vă solicit părerea referitor la evoluția evenimentelor după reuniunea cvadripartită de la Istanbul.

Răspuns: Cred că după o singură reuniune la nivel înalt e greu de așteptat o aplanare imediată a conflictului, urmează ca pentru viitor să lucreze intens miniștrii de externe ai acestor patru țări. Au trecut abia două zile după întoarcerea mea de la Istanbul, dar, cu părere de rău, vreau să vă informez și pe dumneavoastră, și să informez cu această ocazie poporul că noaptea trecută Ministerul de Externe al Republicii Moldova a primit o notă de protest din partea Ministerului de Externe al Rusiei, tot la această temă, tot cu aceste probleme, tot din cauza totalei dezinformări asupra stării reale de lucruri la fața locului. Mai mult decît atît, am rămas nedumerit, și cred că și întregul popor a avut același sentiment, față de aceea ce s-a transmis la canalul «Ostankino» despre luarea de poziție a Guvernului Ucrainei, și care este o nouă amenințare, o notă de ultimatum. Vă informez că la aceste note au fost date răspunsurile cuvenite din partea Ministerului de Externe și respectiv din partea Guvernului. De asemenea, aș dori să vă mai informez că astăzi am avut o convorbire telefonică cu președintele Ucrainei, Leonid Kravciuc, pe care l-am întrebat pur și simplu cum să înțeleg toate acestea: să însemne oare că porniți pe calea Rusiei, că ne faceți ultimatumuri și este cazul oare să așteptăm o agresiune și din partea Ucrainei? Mi s-au dat explicațiile corespunzătoare, cum că nu s-a avut în vedere așa ceva, s-a avut în vedere mai mult bombardarea barajului de la Dubăsari și consecințele pe care le poate avea acest lucru pentru populația Ucrainei. Ați văzut și dumneavoastră că s-a și transmis că Centrala a fost oprită. Dar se impun lămuriri clare, deoarece centrala a fost oprită, după cum s-au înțeles ambele părți, pentru a fi reparată. Dar imediat după ce a fost reparată mijloacele de presă ale Moldovei, inclusiv radioul, au transmis deja că două turbine funcționează, a început reglarea nivelului apei etc. Să dea Domnul să fie așa, cum a spus Leonid Kravciuc, care a declarat că nu este o notă, aceasta chipurile este grija pe care partea ucraineană o manifestă în legătură cu acest baraj, să însemne doar aceea că dacă confruntarea va continua, Ucraina nu va putea sta de o parte, ci se va strădui să acționeze în baza statutului O.N.U. Astfel, mi s-au dat

(Sfîrșit în pag. 2).

Declarația Guvernului Republicii Moldova

Guvernul Republicii Moldova a luat notă de pozițiile recente ale Guvernului Ucrainei, în care se exprimă îngrijorarea acestuia față de escaladarea conflictului din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova.

Guvernul Republicii Moldova este, la rîndul său, profund îngrijorat de evoluțiile din zona de conflict, îndeosebi după întîlnirea de la Istanbul a președinților Federației Ruse, României, Ucrainei și Republicii Moldova, întîmpinîndu-se mari dificultăți din partea conducătorilor de la Tiraspol în punerea imediată în aplicare a acordurilor convenite. Președintele, Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova au trecut imediat la acțiuni concrete vizînd încetarea focului, separarea forțelor și discutarea statutului juridic al raioanelor răsăritene ale Republicii, acțiuni care, din păcate, nu au dat pînă în prezent rezultate, ca urmare a refuzului conducătorilor de la Tiraspol de a-și trimite reprezentanții la masa tratativelor, refuzului lor de a permite deputaților din raioanele din estul Republicii să participe la dezbaterile din Parlament consacrate soluționării politice a conflictului. Mai mult, prin declarațiile pe care le fac, cei de la Tiraspol formulează pretenții și condiții nerealiste, vor să impună prin violență soluția finală convenabilă lor.

În același timp, a dobîndit dimensiuni îngrijorătoare campania de dezinformare desfășurată împotriva Republicii Moldova și pe baza cărora se formulează acuzații la adresa autorităților republicii. Astfel, zborurile limitate de recunoaștere ale aviației Republicii Moldova — din lipsă de alte mijloace tehnice de cercetare — sînt prezentate ca raiduri de bombardament. Se vorbește despre niște închipuite atacuri întreprinse de armata Republicii cu elicoptere și tancuri, deși se știe bine că Republica Moldova nu dispune de asemenea tehnică. Se vorbește, de asemenea, despre încălcarea înțelegerilor cu privire la încetarea focului, fără a fi condamnate bombardamentele barbare de artilerie la care sînt supuse noapte de noapte satele moldovenești din dreapta și stînga Nistrului, care sînt distruse sistematic de gardiști și aliații lor. Sînt trecute însă cu vederea acțiunile de sabotare întreprinse de liderii de la Tiraspol împotriva restului Republicii Moldova, prin blocarea căilor de comunicații rutiere și feroviare, prin întreruperea abuzivă a alimentării cu gaz natural a orașului Chișinău și altor localități, ceea ce afectează, în principal, populația civilă, inclusiv cetățenii de naționalitate rusă și ucraineană care trăiesc în republică. Lista exemplelor poate continua.

Guvernul Republicii Moldova reconfirmă și cu această ocazie că este cel dintîi interesat în soluționarea politică grabnică a conflictului, pentru că procesele democratice începute în urma destrămării fostului imperiu sovietic să poată fi continuate în mod normal. Imediat după întîlnirea de la Istanbul a celor patru șefi de stat, Comisia mixtă parlamentară creată în scopul reglementării conflictului și-a încheiat lucrările, fiind însă boicotată de deputații din raioanele din răsăritul Republicii. Pornind de la considerente umanitare, Președintele Republicii a semnat o ordonanță cu privire la sprijinirea populației civile din orașul Bender, crearea de condiții care să permită reîntoarcerea cetățenilor la vetrele lor. Din păcate, aceste semnale au rămas fără ecou. Încurajați de sprijinul politic, militar și financiar acordat din exterior, conducătorii de la Tiraspol devin tot mai aroganți, refuzînd practic să se alinieze la hotărîrile adoptate la Istanbul.

Guvernul este pe deplin conștient de necesitatea luării unor măsuri imediate în vederea asigurării funcționării normale, în condiții de securitate deplină a complexului hidroenergetic de la Dubăsari și este decis să acționeze în această direcție. De asemenea, Guvernul este deosebit de

(Sfîrșit în pag. 2).

Misiunea de anchetă a O.N.U. la Chișinău

Misiunea de anchetă a O.N.U., care se află în prezent în Republica Moldova, în frunte cu Gliberto Schlittler, își continuă activitatea. În ziua de 28 iunie programul misiunii a suportat cîteva modificări, astfel încît întîlnirile cu Președintele Republicii, Mircea Snegur, și cu Președintele Parlamentului, Alexandru Moșanu, au fost aminate pentru marți.

Astfel, în prima jumătate a zilei de duminică, 28 iunie, reprezentanții O.N.U. au avut o serie de întîlniri și consultări cu conducătorii unor ministere și departamente ale Moldovei. În dimineața zilei ei au fost primiți de ministrul afacerilor externe al republicii, Nicolae Țiu, care i-a informat în detaliu despre evoluțiile conflictului din raioanele de răsărit ale republicii. Apoi, în sala de conferințe a hotelului «Codru» membrii delegației O.N.U. au avut o întrevedere cu Constantin Oboroc, prim-viceprim-ministru al Republicii Moldova, Dumitru Postovan, Procurorul general al republicii, Alexei Barbăneagră, ministrul justiției, Constantin Antoci, ministrul afacerilor interne, Anatol Plugaru, ministrul securității naționale.

DUREREA BASARABIEI

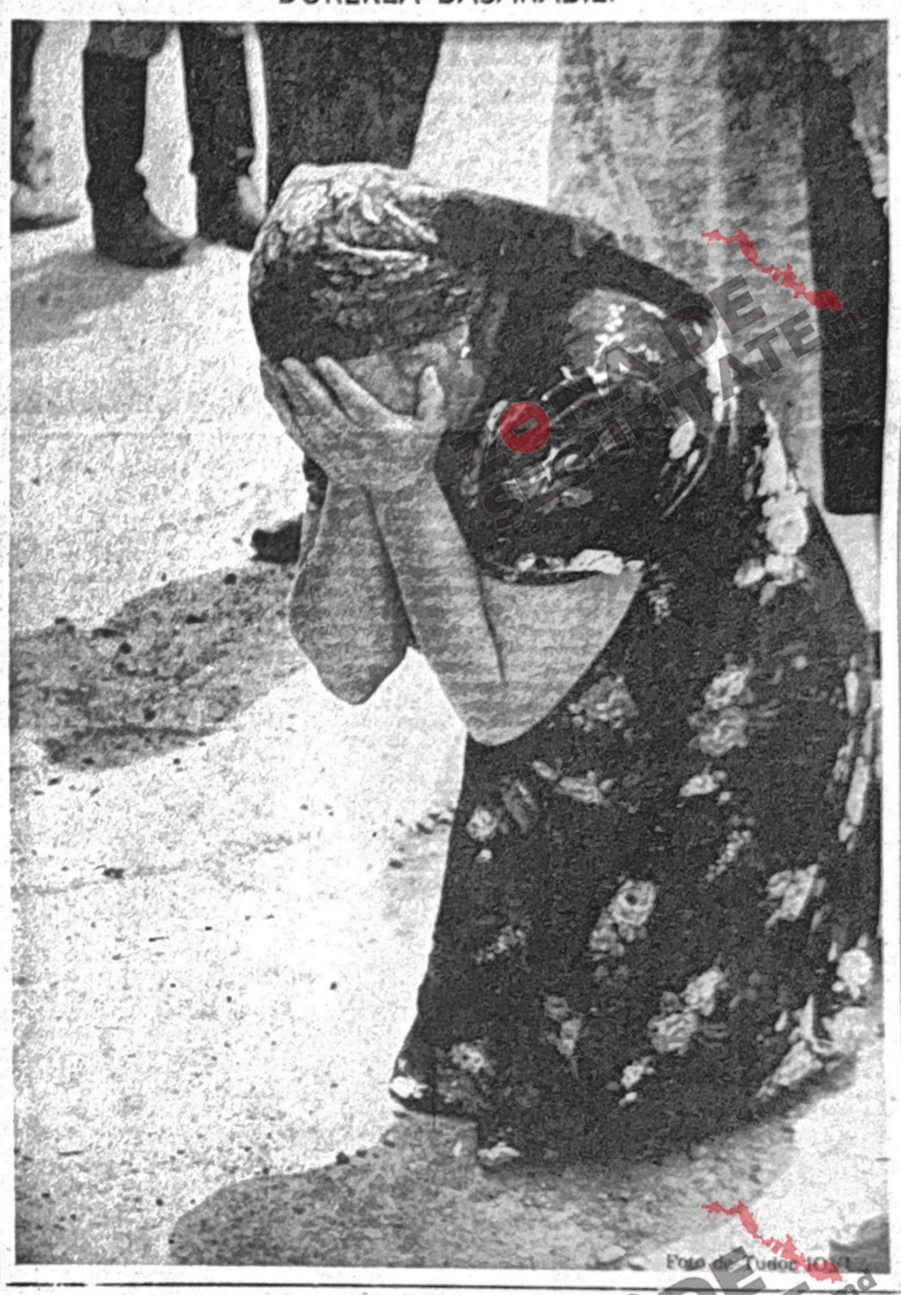

Foto de Tudor IOVU

Convorbirile cvadripartite— «un dialog al surzilor»

ISTANBUL. (**Rompres — Moldpres**). Un important grup de ziariști s-au plasat în sala sălii unde președinții României, Moldovei, Ucrainei urmau să discute despre cele ce se întîmplă în Transnistria, încă pe cînd sala era în desăvîrșire goală.

Președintele Kravciuc, a venit primul. Domnii Iliescu și Snegur au sosit împreună, venind din biroul președintelui turc, unde avuseseră o convorbire în doi. La ora fixată ședința nu stă să înceapă. Nu era însă de față toți protagoniștii. Mai exact, lipsea delegația rusă în frunte cu președintele Eltîn. Sosesc și aceștia: vor sosi cu cîteva minute întîrziere și cele patru delegații. Se vor așeza față în față domnii Iliescu și Kravciuk. Față în față, la rîndul lor, domnii Eltîn și Snegur.

Două ceasuri a durat această reuniune a celor patru președinți. La sfîrșit, ziariștii, care cunoșteau subiectul, le-au ieșit în față șefilor de stat pentru a afla unde s-a ajuns.

Pe Boris Eltîn nu l-a putut opri nimeni. A trecut nonșalant peste cîteva umbre de ziariști, care încearcă mortiș să-l chestioneze. Colaboratorii săi au scos la vedere argumente care să motiveze această răceală față de presă, îndeosebi chestiuni de program.

Președintele Kravciuc, întrebat despre cum a mers, consideră că rezultatul este bun, precizînd că, atunci cînd se adună la un loc patru președinți, rezultatele nu pot fi altfel decît bune. Ne-am înțeles în legătură cu cele mai importante probleme, a adăugat el. A apărut președintele Snegur și au fost trimise în direcția lui întrebări numeroase în același timp. «În rusește, vă rugăm!». Nu accept. Le declară că limba sa este limba română.

Consider că schimbul de păreri în problema conflictului din stînga Nistrului a fost constructiv, a declarat domnul Snegur. Toți cei patru președinți sînt pentru aplanarea conflictului pe cale pașnică, sînt pentru încetarea imediată a focului, pentru dezangajarea forțelor. Domnia sa a explicat ziariștilor că în cursul întîlnirii s-a expus rugămintea președinților către Parlamentul Republicii Moldova de a examina și hotărî în probleme care privesc statutul raioanelor din estul Nistrului. În legătură cu armata a 14-a, a menționat dl Snegur, «rămîne să se purceadă la negocieri pentru a preciza statutul acestei armate — un statut de neutralitate — și etapele de retragere de pe teritoriul Republicii Moldova».

* * *

ISTANBUL. Referindu-se la convorbirile purtate joi la Istanbul de președinții Moldovei, României, Rusiei și Ucrainei asupra situației conflictuale din Transnistria, agenția AFP opinează că «în mare măsură acesta a fost un dialog al surzilor».

Cei patru, scrie agenția, au cerut parlamentului de la Chișinău să studieze un statut pentru Transnistria, «regiune rusofonă din estul Moldovei, care s-a autointitulat republică și refuză apropierea între români și frații lor moldoveni», «oferiți» Uniunii Sovietice de Hitler».

Președintele Mircea Snegur a subliniat că în nici un caz nu poate fi vorba despre autonomie pentru «regiunea orientală a Moldovei», ci numai de o mai mare marjă de manevră la nivel local.

Punerea în aplicare a acordului cvadripartit apare însă cu atît mai delicată cu cît retragerea armatei a 14-a rusă din Moldova, promisă mai demult de Boris Eltîn și reafirmată în comunicatul comun semnat joi la Istanbul, este practic exclusă într-o perspectivă apropiată de șefii de stat major ai acestei armate, comentează AFP, subliniind că ofițerii invocă atît imposibilitatea de a repatria soldații fără a li se putea asigura locuințe, precum și angajamentele luate față de rusofonii din Transnistria.

VORBIREA DIRECTĂ

Puterea nu se face fără unire

E o vară fierbinte cum nu a mai fost vreodată. Dacă soarele își dăruie căldura obișnuită pentru acest anotimp, celălalt foc, ce incendiază aerul, face să ardă pămîntul, mistuie în flăcări edificii, case de locuit, uzine și fabrici — este focul războiului abătut asupra plaiului nostru, război, fariseic, declarat de apărare din partea celor care și-au creat republica nistreană fantomă, care război ei singuri l-au dezlănțuit, susținuți, sprijiniți și împinși în el de către ideologii Rusiei lui Eltîn și Rutkoi.

E un război sîngeros, cu hurtări cumplite și groaznice în rîndul populației civile de la sate și orașe ale bandiților veniți aici din Rusia, elementele decăzute, cărora omenirii îi e rușine să le mai spună oameni. Ucideri, maltratări, schingiuiri satanice, copilițe violate și împușcate apoi, jafuri și dezmățuri, pe care numai imbecilul e în stare să le facă — iată genocidul pe care îl fac «bravii apărători» ai Transnistriei pe un pămînt ocupat de ei și pe care imperialiștii ruși vor să și-l facă ai lor pentru totdeauna.

Focul în care se află orașul Tighina, populația de acolo, polițiștii Moldovei, încercuiți din toate părțile de unitățile de gardiști barbari, ofițeri ai armatei rusești care simpatizează cu separatiștii de la Tiraspol, răspîndind focul morții din toate armele posibile, este un tablou groaznic al războiului impus nouă, război de care ar trebui să fim cu toții zguduiți, la orice distanță sau depărtare ne-am afla, noi, cei care dormim la modul cel mai obișnuit și nepăsător.

Dacă puținele informații ce parvin de pe linia de foc nu sînt în stare să ne îngrijoreze, să ne răscolească sufletele și să ne pătrundă conștiința la simțire și treziri din indiferență și liniștire habarnică, atunci puținul arsenal de omenie și sentiment frățesc, cel de mîndrie și dragostea de neamul al cărui fecior ești ar trebui să lucreze în fiecare dintre noi, să ne mobilizeze și să ne unească în ceasul de grea cumpănă care s-a abătut asupra noastră a tuturor.

În Chișinău, în afară de Sediul Parlamentului, unde deputații fac unele eforturi de a adopta niște hotărîri comune spre ameliorarea situației de război și care, din cauza pestriților de interese și aparținînd la diferite grupuri și grupări, între care sînt mulți «tăcuți», ce așteaptă reîntoarcerea U.R.S.S.-ului în albiile sale de altă dată, nu reușesc să se unească într-un cuget comun, capitala în genere trăiește în calm și liniște. Într-o indiferență totală față de cele ce se petrec la o apropiere de cîțiva zeci de kilometri de ea.

Speriarii, terfarii, speculanții, tineri și tinere plesnind de sănătate și bunăstare stau în tărăbuțele lor instalate de o parte și de alta a străzii principale și își propun «mărfuri» lor la prețuri fabuloase, mărfuri pe care ei nu le-au produs niciodată. Placate porno, gume de mestecat, cărți extrase din librării și vîndute la preț de speculă, fetișcane cu fustițele scurtate pînă la talie, îndivizi apți de muncă cerșind fără nici o remușcare de conștiință bani la lume, turmentați și grupuri de cheflii cu o purtare orgolioasă de fii ai celor mari și tari și alte și alte elemente dubioase și provocatoare alcătuiesc tabloul actual, atît în viața orașului, cît și în centrul ei, în timp ce ceilalți tineri cad răpuși de gloanțele și tunurile separatiștilor, acolo la Tighina, la Cocieri și Cosnița, apărîndu-și pămîntul strămoșesc, pămînt care îi încălzește și îi hrănește pe toți cei ce huzuresc în voie, nepăsare și deplină libertate de stradă.

Desigur, nu mă gîndesc că e nevoie de panică, dar de o simțire pur omenească și de o înțelegere elementară a stării prin care trece Republica și apărătorii ei, de o firească îngrijorare produsă de evenimentele dramatice și tragice ce răsună în tot spațiul Moldovei și dincolo de hotarele ei, ar trebui să persiste în toți cei ce se numesc oameni și cetățeni ai acestui plai.

De ce omul care muncește cu adevărat, indiferent la ce lucru se află, este cu mult mai receptiv, simțitor și îngrijorat de toate nevoile ce s-au abătut asupra Moldovei?!

În același rînd, mă uimește ieșirea unui sărmănuț de deputat, care bruschează ministrul apărării, al armatei naționale care se află în stadiul de formare, punîndu-i la îndoială capacitățile de comandant. Nu știu cîte steluțe lucrătoare are în capul său acel deputat, dar m-am convins că mai de parte de propriul său loc nu mai vede nimic!

Și de ce nu ar vedea și el ceea ce vedem cu toții zămislit și aranjat, intenționat și bine gîndit și aplicat de către cei ce se află dincolo de Nistru și dincolo de spatele lor, în Rusia?!

Puterea nu se face fără unire. Unirea vine din simțire și din cuget treaz, din sentimentul și credința față de neamul tău, din conștiința cauzei comune, că numai împreună apărînd Patria, vei reuși să-ți cîștigi independența și libertatea deplină, să fii stăpîn în Țara ta.

Puterea nu se face fără unire. Tinerii ce au căzut pe cîmpul de luptă de la capul de pod de la Tighina ne-au chemat la unire. Fapta lor trebuie să ne frigă la conștiință. Fapta lor nu trebuie trădată!

DANGĂTUL DURERII

Nu spun de bună dimineață,
de bună zi, de bună seară.
Mi-e frig la oase-n plină vară.
Durerea inima-mi îngheață.

Dușmana grindină cu gloanțe
în norii urîi adunate
satanică a fost să bată
în grîul tinerei speranțe.

La cap de pod lîngă Tighina
feciorii neamului în floare
zdrobiți nu fost fără cruțare,
făcuți toți una cu țărîna.

O moarte crîntă, inumană,
dezlănțuită mișelește
de cei ce n-au avut, firește,
vreodată Dumnezeu și mamă.

Decît o stea vopsită-n singe
pe fruntea lor adînc deșartă
și cizmele de mers pe hartă,
spre-a cuceri și a ne-nvinge.

Nu spun de bună dimineață,
de bună zi, de bună seară,
Mi-e frig la oase-n plină vară,
Durerea inima-mi îngheață.

Și n-am cuvinte de vorbire,
Mi-i lacrimă în ochi cuvîntul
Și mut, în mine jurămîntul
Mă-nalță drept întru jertfire.

Gheorghe VODA.

Declarația Guvernului Republicii Moldova

Guvernul Republicii Moldova a luat notă de pozițiile recente ale Guvernului Ucrainei, în care se exprimă îngrijorarea acestuia față de escaladarea conflictului din raioanele răsăritene ale Republicii Moldova.

Guvernul Republicii Moldova este, la rîndul său, profund îngrijorat de evoluțiile din zona de conflict, îndeosebi după întîlnirea de la Istanbul a președinților Federației Ruse, României, Ucrainei și Republicii Moldova, întîmpinîndu-se mari dificultăți din partea conducătorilor de la Tiraspol în punerea imediată în aplicare a acordurilor convenite. Președintele, Parlamentul și Guvernul Republicii Moldova au trecut imediat la acțiuni concrete vizînd încetarea focului, separarea forțelor și discutarea statutului juridic al raioanelor răsăritene ale Republicii, acțiuni care, din păcate, nu au dat pînă în prezent rezultate, ca urmare a refuzului conducătorilor de la Tiraspol de a-și trimite reprezentanții la masa tratativelor, refuzului lor de a permite deputaților din raioanele din estul Republicii să participe la dezbaterile din Parlament consacrate soluționării politice a conflictului. Mai mult, prin declarațiile pe care le fac, cei de la Tiraspol formulează pretenții și condiții nerealiste, vor să impună prin violență soluția finală convenabilă lor.

În același timp, a dobîndit dimensiuni îngrijorătoare campania de dezinformare desfășurată împotriva Republicii Moldova și pe baza cărora se formulează acuzații la adresa autorităților republicii. Astfel, zborurile limitate de recunoaștere ale aviației Republicii Moldova — din lipsă de alte mijloace tehnice de cercetare — sînt prezentate ca raiduri de bombardament. Se vorbește despre niște închipuite atacuri întreprinse de armata Republicii cu elicoptere și tancuri, deși se știe bine că Republica Moldova nu dispune de asemenea tehnică. Se vorbește, de asemenea, despre încălcarea înțelegerilor cu privire la încetarea focului, fără a fi condamnate bombardamentele barbare de artilerie la care sînt supuse noapte de noapte satele moldovenești din dreapta și stînga Nistrului, care sînt distruse sistematic de gardiști și aliații lor. Sînt trecute însă cu vederea acțiunile de sabotare întreprinse de liderii de la Tiraspol împotriva restului Republicii Moldova, prin blocarea căilor de comunicații rutiere și feroviare, prin întreruperea abuzivă a alimentării cu gaz natural a orașului Chișinău și altor localități, ceea ce afectează, în principal, populația civilă, inclusiv cetățenii de naționalitate rusă și ucraineană care trăiesc în republică. Lista exemplelor poate continua.

Guvernul Republicii Moldova reconfirmă și cu această ocazie că este cel dintîi interesat în soluționarea politică grabnică a conflictului, pentru că procesele democratice începute în urma destrămării fostului imperiu sovietic să poată fi continuate în mod normal. Imediat după întîlnirea de la Istanbul a celor patru șefi de stat, Comisia mixtă parlamentară creată în scopul reglementării conflictului și-a început lucrările, fiind însă boicotată de deputații din raioanele din răsăritul Republicii. Pornind de la considerente umanitare, Președintele Republicii a semnat o ordonanță cu privire la sprijinirea populației civile din orașul Bender, crearea de condiții care să permită reîntoarcerea cetățenilor la vetrele lor. Din păcate, aceste semnale au rămas fără ecou. Încurajați de sprijinul politic, militar și financiar acordat din exterior, conducătorii de la Tiraspol devin tot mai aroganți, refuzînd practic să se alinieze la hotărîrile adoptate la Istanbul.

Guvernul este pe deplin conștient de necesitatea luării unor măsuri imediate în vederea asigurării funcționării normale, în condiții de securitate deplină a complexului hidroenergetic de la Dubăsari și este decis să acționeze în această direcție. De asemenea, Guvernul este deosebit de

(Sfîrșit în pag. 2).

Mișcare de epidemie

DUREREA BASARABIEI

Să ne îndeplinim datoria față de Patrie

(Sfîrșit).

asigurări că dacă se va decide ceva, apoi se va face numai cu voința conducerii republicii, adică dacă va fi vorba de introducerea unor forțe tampon, care să se plaseze între forțele ce urmează a fi dezangajate de pe linia ciocnirilor. Așa a fost, dar noi știm bine că aceasta este o lămurire, dar însuși faptul că a fost acceptat un asemenea document ne vorbește despre multe.

Aș vrea să mai informez poporul că deja sîntem practic blocați și economic, eu nu vreau să provoc o stare de incertitudine, de confuzie, să spun că noi ridicăm mîinile și că de acuma nu mai avem ieșire din situație. Dar, treptat, din partea rușilor și din partea ucrainenilor se dau indicații, mai ales în ceea ce privește transportul pentru a înceteni sau a micșora numărul de garnituri de tren, de vagoane, tot, chiar pînă din cauză că s-a creat o situație grea în Moldova și că ea nu este gata să primească un asemenea număr de garnituri. De fapt, noi constatăm că este un început de blocadă economică, și Guvernului îi revine misiunea de a proceda la tratative cu guvernul Ucrainei, cu Guvernul Rusiei. Să zicem, măcar și pentru deschiderea imediată a conductei de gaz care a fost închisă în mod ilegal de către separatiști.

Televiziunea Națională: Ați menționat deja că îndată după întîlnirea la nivel înalt din Turcia s-au dat dispoziții privind încetarea focului pe întreaga linie de confruntare. Nu poate fi oare apreciat acest lucru ca o schimbare a poziției, a strategiei conducerii Moldovei?

Răspuns: Nu, dacă țineți minte, întotdeauna ne-am pronunțat pentru rezolvarea pașnică a conflictului și, prin urmare, acest lucru nu poate fi calificat drept un pas înapoi. Ne vom pronunța și pe viitor pentru calea pașnică, parlamentară, dar, totodată țin să informez poporul și telespectatorii că voința noastră de a menține integritatea și independența Republicii Moldova, chiar și cu prețul vieții, rămîne, ca și pînă acum, fermă. Indicația de a se înceta focul a fost dată pentru a se evita pierderile de vieți omenești, de a mai încerca încă o dată rezolvarea problemei pe cale pașnică, pe calea tratativelor. Și ultimul lucru pe care aș vrea să-l menționez, mă adresez poporului, ca să-i spun să nu acorde atenție zvonurilor, pentru că există probabil niște forțe care sînt interesate în mod special să tensioneze situația. Se vorbește că, chipurile, într-o seară sau în alta va fi bombardat orașul Ribnița, orașul Tiraspol, și așa mai departe. Sau că refugiații vor da busna în case nu știu cui din dreapta Nistrului și se vor ocupa de alte naționalități, adică de casele conaționalilor noștri. Vreau să vă spun cu toată siguranța că acestea sînt niște zvonuri și noi ar trebui să fim mai presus de ele să nu le dăm nici o atenție pentru că într-o perioadă atît de grea, de mare cumpănă, își ridică capul și «mulți prieteni», atît din interiorul, cît și din afara țării noastre. Să fim disciplinați, să muncim fiecare la locul său de muncă, să ne îndeplinim datoria față de patrie, ceea ce la momentul actual, la momentul de război, este într-o măsură mult mai mare decît pe timp pașnic.

(Moldova-pres).

Situația din zona de conflict

În cursul zilei de 27 iunie, pe la orele 16.00, gardiștii și trupele armatei a 14-a au declanșat foc asupra satelor Delacău, Dubăsarii Vechi, Măscăuți, folosind toate tipurile de armament: tancuri, artilerie grea, aruncătoare de mine, lansatoare de grenade, instalații «Alazan».

După cum s-a constatat, asupra satului Crugilc, care se află la o depărtare mare de Nistru, s-a tras din tunuri cu bătaie lungă și cu o mare forță de distrugere.

Tirurile de simbătă ale armatelor proimperiale asupra satelor Puhăceni și Corjova au avut drept țintă în special localurile publice: școlile, ambulatoriile grădinițele de copii.

Trebuie menționat că deși în aceste două localități nu se află efective ale Ministerului Apărării sau ale Ministerului Afacerilor Interne, asupra lor totuși s-a tras. În urma cărui fapt a avut de suferit populația pașnică.

Lupte aprige se dau și pe pratoul de la Chițcani. Apărătorii integrității republicii n-au cedat nici o palmă de pămînt, separatiștii înregistrînd pierderi tot mai mari.

Focul, declanșat de către smirnoviști din toate tipurile de armament astăzi, odată cu sosirea în republica noastră a misiunii O.N.U., care are scopul de a contribui la soluționarea pe calea pașnică a conflictului armat, demonstrează, o dată în plus care sînt planurile liderilor de la Tiraspol, — conchide corespondentul agenției Moldova-pres.

Declarația Guvernului Republicii Moldova

(Sfîrșit).

interesat în soluționarea rapidă a problemelor refugiaților — marea lor majoritate aflîndu-se în raioanele din dreapta Nistrului — prin crearea de condiții care să le permită revenirea în siguranță la locurile lor de trai. Guvernul este gata să inițieze un program de inspecții comune la toate obiectivele din zona de conflict care prezintă un grad înalt de periculozitate, pentru asigurarea protecției acestora și evitarea oricăror accidente, care ar putea avea consecințe grave cu caracter ecologic asupra populației civile.

Toate acestea nu pot fi, însă, realizate fără aplicarea imediată a primelor puncte din comunicatul de la Istanbul, și anume încetarea totală și definitivă a focului și începerea dezangajării militare, măsuri refuzate pînă în prezent de conducătorii de la Tiraspol.

Tocmai de aceea Guvernul Republicii Moldova își exprimă speranța că Guvernul Ucrainei, ca și alte guverne interesate, vor face uz de toate mijloacele de care dispun pentru a determina conducătorii de la Tiraspol să treacă la realizarea înțelegerilor convenite de cei patru șefi de stat cu privire la principiile și mecanismele de reglementare a conflictului armat din zona Nistrului, formulate de președinții Federației Ruse, României, Ucrainei și Republicii Moldova, pentru soluționarea procesului respectiv politic, de durată, a cărui rezultat care aduce mari pierderi omenești, primul rînd Republica Moldova, va fi tuturor celor interesați.

Declarația Guvernului Ucrainei

Agențiile Ukrinform și TASS, preluate de Moldova-pres, informează că Guvernul Ucrainei a difuzat o declarație mijloacelor de informare în masă. În această declarație se spune:

Escaladarea conflictului armat în raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova trezește o îngrijorare serioasă în Ucraina. Acțiunile de luptă, desfășurate în raioanele dens populate cu folosirea tuturor tipurilor de armament modern, inclusiv a aviației, tancurilor, are ca urmare pierirea în masă a oamenilor, inclusiv a concetățenilor noștri, precum și mari distrugeri de obiective civile și industriale.

Guvernul Ucrainei își exprimă speranța că măsurile privind reglementarea conflictului, propuse în ziua de 25 iunie a.c. la Istanbul de către președinții Republicii Moldova, Federației Ruse, României și Ucrainei, vor fi puse imediat în aplicare de către părțile inamice. La rîndul său, Guvernul ucrainean este gata să depună toate eforturile pentru realizarea acestor măsuri.

În același timp trezește o îngrijorare deosebită faptul că drept obiect al acțiunilor de luptă a devenit Centrala hidroelectrică de la Dubăsari, a cărei supunere sistematică a tirurilor de artilerie ar putea să conducă la distrugerea barajului și să provoace o catastrofă ecologică de mari proporții, precum și să creeze probleme serioase în privința alimentării cu energie electrică a raioanelor din sudul Ucrainei. Am receptat cu o mare îngrijorare și informația despre operațiunile subunităților lor speciale ale părților aflate în conflict în apropierea depozitelor cu armament, de artilerie și muniții, situate lîngă frontiera cu Ucraina.

Aceste acțiuni creează un mare pericol pentru cetățenii Ucrainei și s-ar putea solda cu pierderi considerabile pentru economia statului nostru. Aceasta ar constitui, de asemenea, o încălcare grosolană a prevederilor Protocolului său adițional din anul 1977 la Convențiile de la Geneva privind protecția victimelor de război (1949) — «Protecția echipamentelor și construcțiilor care comportă forțe periculoase».

Avînd în vedere cele expuse mai sus, Guvernul Ucrainei cere părților implicate în conflict să întreprindă măsuri urgente pentru încetarea acțiunilor de luptă în aceste raioane. Cerem crearea condițiilor pentru desfășurarea lucrărilor de reparație la Centrala hidroelectrică de la Dubăsari.

Escaladarea conflictului armat devine cauză a suferințelor populației pașnice, generează fluxuri de refugiați, inclusiv spre teritoriul Ucrainei. Guvernul Ucrainei, organele puterii și opinia publică din Ucraina, călăuzindu-se de sentimente umane, acordă adăpost și asigură cu toate cele necesare, în raioanele de frontieră, multe mii de locuitori din stînga Nistrului, mînați de război.

Totodată, chemînd părțile angajate în conflict să dea dovadă de înțelepciune politică, să renunțe la folosirea forței, să respingă provocările și să revină la calea tratativelor, exprimăm speranța că Guvernul Republicii Moldova va face tot ce depinde de el pentru a preveni noi victime și distrugeri, pentru a asigura condițiile necesare pentru soluționarea politică a conflictului armat din zona Nistrului.

Întîlnire a misiunii O.N.U. cu comisia mixtă

După cum s-a mai comunicat, în Republica Moldova a sosit din partea Organizației Națiunilor Unite o misiune de anchetă condusă de brazilianul Gilberto Schlittler, director al Departamentului pentru probleme politice al organizației mondiale. Duminică, 28 iunie, această misiune a avut și o întîlnire cu Comisia mixtă pentru reglementarea pe cale pașnică a conflictului din raioanele estice ale Republicii Moldova, condusă de dl Victor Pușcașu, vicepreședinte al Parlamentului, transmite agenția Moldova-pres.

În debutul întîlnirii, șeful misiunii a prezentat asistenței persoanele care îl însoțesc și a expus sarcinile pe care le are misiunea sosită la Chișinău. Astfel, dl Gilberto Schlitter a menționat că trimiterea acestei misiuni în Republica Moldova se înscrie eforturilor întreprinse de Secretarul General al ONU pentru instaurarea păcii în lume. Domnia sa a precizat că mandatul de bază al misiunii este de a audia toate părțile implicate în conflict, principala ei sarcină constînd în efectuarea unei activități de informare și documentare asupra situației pe teren. De aceea, în cadrul întîlnirii cu comisia mixtă membrii ei doresc să afle părerea președintelui și membrilor comisiei despre aspectele politic, economic și alte aspecte ale conflictului. Aici șeful misiunii a adăugat că pe parcursul zilei de duminică a avut întîlniri în acest sens cu Guvernul republicii.

Șeful misiunii a mai precizat că este foarte important să se afle care sînt necesitățile de ajutor umanitar ale Republicii Moldova în legătură cu situația ce s-a creat.

În finalul cuvîntului introductiv dl Schlittler a menționat, de asemenea, că materialele colectate de misiune vor fi prezentate sub formă de raport Secretarului General al ONU care, după ce va lua cunoștință de rezultatele vizitei, va decide asupra acțiunilor de mai departe în legătură cu situația din Republica Moldova, cauzată de conflictul din raioanele ei răsăritene.

La desfășurarea în continuare a întîlnirii presa nu a participat.

Întîlnire la Ministerul Apărării

La 28 iunie, în a doua jumătate a zilei, membrii misiunii O.N.U. sosită în Republica Moldova au vizitat Ministerul Apărării al republicii unde s-au întîlnit cu generalul de divizie Ion Costaș. În cadrul convorbirii ministrul le-a relatat despre esența și istoria conflictului declanșat în Transnistria. Această relatare a trezit un viu interes, deoarece se întemeia pe date operative, cunoscute de I. Costaș în virtutea funcției sale de mai înainte de ministru al afacerilor interne al republicii.

Reprezentanților O.N.U. li s-a oferit, de asemenea, o informare exhaustivă despre rolul armatei a 14-a în conflictul armat din raioanele estice ale Moldovei. Au fost prezentate date cifrice referitoare la cantitatea armamentelor și tehnicii de luptă transmise de către această armată gărzii republicii fantomă, precum și ultimatumurile adresate guvernului Moldovei.

Oaspeților le-au fost transmise, de asemenea, date în legătură cu pierderile în rîndul populației pașnice din republică, o listă cronologică a recentelor evenimente de la Bender, o informație-expres despre situația din zona conflictului armat. Oaspeților le-au fost demonstrate înregistrări-video despre acțiunile de luptă de la Bender, care au fost comentate de experții de la Ministerul Apărării al Republicii Moldova. În legătură cu aplicarea de către gardiștii din Transnistria împotriva populației pașnice din Moldova a armamentului greu modern oaspeților le-au fost prezentate probe materiale-mostre de schije de artilerie de calibru mare și de proiectile rachetare, descoperite în punctele populate de pe ambele maluri ale Nistrului.

În încheierea întîlnirii șeful delegației O.N.U., Gilberto Schlittler, i-a pus ministrului apărării o serie de întrebări, dintre care una s-a referit la timpul necesar armatei a 14-a pentru a se retrage din Transnistria. Exprimîndu-și opinia în această chestiune, I. Costaș a menționat că, aflîndu-se în 1983 în funcția de adjunct al comandantului acestei armate, el poate declara astăzi cu toată certitudinea că efectivul și forța ei de luptă constituie în prezent doar o treime din ceea ce a fost mai înainte.

Aceasta nu mai este o mare unitate militară cu un efectiv de 79 de mii cum sînt cele dislocate în Republicile Baltice. În prezent efectivul ei constituie aproximativ șase mii de ofițeri și subofițeri, așa că declarațiile militarilor și liderilor de stat din Rusia referitoare la complexitatea retragerii armatei a 14-a din zona conflictului sînt lipsite de orice temei. Ofițerii care nu vor să-și părăsească apartamentele din Tiraspol pot fi concediați din rîndurile acestei armate, însă armamentul și tehnica de luptă trebuie să fie retrase numaidecît și aceasta sub un control internațional. Este necesar ca în timpul cel mai apropiat să fie determinat de către Moldova și Rusia statutul armatei a 14-a cu condiția neutralității ei, iar apoi să se procedeze la retragerea ei eșalonată, a spus în încheiere ministrul apărării al Moldovei.

În cîteva rînduri

SLOBOZIA. (Moldova-pres). Pe capul de pod Chițcani, în locul unde se află monumentul celor căzuți în timpul operației Iași-Chișinău din războiul al doilea mondial, corespondentului Agenției Moldova-pres i-au fost demonstrate mai multe arme de foc ale dușmanilor. Astfel mai deunăzi, fiind izgoniți prin surprindere de pe această cotă strategică, banditii smirnovișți au părăsit, retrăgîndu-se, circa 25 de rachete antitanc cu destinație de plasare în țintă din zborul elicopterelor. Astfel, în mîinile apărătorilor noștri au nimerit, de asemenea, mine, grenade, mașini blindate — toate din arsenalul armatei a 14-a a Rusiei, precum și aruncătoare de mine fabricate la întreprinderile din Ribnița.

CĂUȘENI. (Moldova-pres). La spitalul raional central din Căușeni au fost aduse din județul Botoșani un lot de medicamente și utilaje medicale, printre care și o masă de operații de producție daneză, 13 cărucioare pentru invalizi etc. Medicul-șef al spitalului, dl Dumitru Moldovan, i-a spus corespondentului agenției Moldova-pres că acest ajutor este foarte binevenit. Zi și noapte echipe mobile de lucrători medicali din Cimișlia, Leova, Căinari, Ștefan-Vodă și Chișinău transportă de pe cîmpul de luptă răniți la spitalul din Căușeni. Fideli jurămîntului lui Hipocrat, medicii de la această instituție curativă acordă ajutorul necesar și gardiștilor, aduși încoace.

TIGHINA. (Moldova-pres). În cartierele orașului Tighina se văd zilnic camioane cu o inscripție în caractere latine — «Pîine». Astfel, zeci de tone de pîine expediază zilnic Căușenii acestei urbe supuse focurilor de arme de către banditii smirnovișți. Moldoveanul de cînd se știe, și la bine, și la rău a împărțit bucata de pîine.

Problemele realizării concilierii civice

Discursul dlui Victor PUȘCAȘU la forumul internațional din Elveția

În ziua de 20 iunie a avut loc, în Elveția, un forum internațional, la care a participat și o delegație a Moldovei. În cadrul forumului a luat cuvîntul dl Victor Pușcașu, vicepreședinte al Parlamentului Republicii Moldova. Aducînd mulțumiri organizatorilor forumului pentru acordarea posibilității de a participa la lucrările lui, dl Victor Pușcașu a spus:

Evenimentele ce au loc în Moldova, republică fostă sovietică, reflectă în esență procesul complicat și contradictoriu de naștere a democrației și de debarasare de moștenirea trecutului, de atribuire reformelor politice și economice a unui caracter ireversibil, de căutare a unui nou echilibru între etnos și stat în condiții principial noi. Aceste evenimente sînt o parte componentă a procesului de transformare a lumii bipolare din timpul războiului rece în altă multipolară a secolului XXI.

Sîntem conștienți de întreg pericolul perioadei de tranziție, de inevitabilitatea unei destabilizări cu caracter temporar a societății și a dezintegrării economiei pe calea spre o orînduire democratică, civilizată.

Însă, oricît de straniu ar părea, cele mai dificile pentru Moldova sînt astăzi problemele realizării unei concilieri civice, consolidării întregii populații în vederea depășirii dificultăților economice, transpunerii în viață a reformelor asumate, creării instituțiilor democratice.

Cu părere de rău, unele mijloace de informare în masă din fosta Uniune și chiar dintr-o serie de state europene, precum și unele cercuri politice din Rusia afirmă că în Moldova sînt încălcate grav drepturile populației nebăștinașe, că cetățenii rusofoni sînt alungați etc. După mine, unii politicieni cunoscuți din cauza informării unilaterale sau din lipsă de informare greșesc atunci cînd afirmă că în unele republici ce au făcut parte din fosta U.R.S.S. relațiile cu minoritățile naționale se dezvoltă pe o cale eronată. În opinia lor, asemenea state ar putea să piară sub povara propriilor ambiții politice ale liderilor acestora.

Care sînt aceste greșeli? În opinia mea, în aceste aprecieri nu se ia în considerare și faptul că odată cu prăbușirea imperiului a apărut o nouă situație etnopsihologică, cînd, practic, subiectele relațiilor interetnice s-au schimbat cu locurile.

Standardele europene de reglementare a drepturilor minorităților etnice nu pot fi aplicate în republicile din fosta Uniune imediat, fără o anumită perioadă de tranziție. Am în vedere în primul rînd Moldova. De ce? Pentru că regimul totalitar a uzurpat însăși noțiunea «dreptul omului și dreptul națiunii».

Se promova în permanență deznaționalizarea, funcționa teoria diabolică de contopire a națiilor și de creare a unei comunități unice — poporul sovietic. Pentru a realiza aceste obiective se efectua migrația organizată. Cu aceste procese se corela și politica economică, care trebuia să distrugă definitiv legăturile naționale ale oamenilor. Un rol deosebit era rezervat acelor minorități naționale care asigurau politica stabilă a regimului totalitar.

În Moldova, de exemplu, acest rol îi aparținea minorității ruse, care se afla preponderent într-o situație privilegiată. Și astăzi purtătorii limbii ruse continuă să dețină principalii parametri să se afle în situație privilegiată. Acest fapt îl denotă statistica în domeniul învățămîntului public, mijloacelor de informare în masă, literaturii tehnice și artistice, în sfera administrării tehnico-inginerești, științei etc. Trebuie să fii prea tendențios pentru a nu observa aceasta și să vorbești despre încălcarea drepturilor minorității etnice ruse. Alte minorități naționale s-au pomenit aproximativ în aceeași situație ca și populația majoritară.

În prezent se stabilește egalitatea tuturor cetățenilor. Au fost suspendate și chiar lichidate unele facilități și privilegii de care beneficia actuala minoritate etnică rusă. Însă aceasta se face în interesele tuturor cetățenilor Moldovei, rezultînd din drepturile omului și documentele internaționale generale, la care republica noastră s-a asociat imediat după proclamarea independenței.

Înțelegem că în Moldova relațiile trebuie să fie construite în așa mod încît să nu se simtă că există majoritatea sau minoritatea, toți cetățenii fiind egali în fața legii. Însă aceasta este un proces complicat și de lungă durată. În plus, se pun piedici în tot felul.

Cu concursul mijloacelor de informare în masă foste sovietice și ai celor moscovite de astăzi legea cu privire la funcționarea limbilor este calificată drept culmea discriminării în Moldova, prin această lege încercîndu-se chiar să se motivèze rădăcinile conflictului de astăzi. Toate acestea nu sînt decît o speculație, ce urmărește scopul de a menține totul cum a fost, de a da apă la moara purtătorilor limbii ruse.

Legea cu privire la limbi prevede cunoașterea obligatorie a limbii de stat doar de către lucrătorii din administrație și sfera prestării de servicii în volumul ce le permite să comunice cu instanțele și clienții. Aceasta afectează numai trei la sută din populația purtătorilor de limbă rusă.

Este oare normal cînd conducătorul nu cunoaște limba subalternilor săi, iar lucrătorul din sfera prestării de servicii nu cunoaște limba clienților? Bineînțeles că nu, și legea reglementează aceste relații.

Totodată, legea a luat sub protecția statului limbile ucraineană, găgăuză, bulgară, idiș și ebraică, iar rusa și româna au fost proclamate limbi de comunicare între națiuni. Despre ce discriminare ar putea să fie vorba?

Bineînțeles, vorbind astăzi despre Republica Moldova, în nici un fel nu putem ocoli problema conflictului din raioanele ei de răsărit — Transnistria. Separatiștii au dezlănțuit aici un război, se varsă sînge, mor oameni nevinovați, zeci de mii de refugiați sînt nevoiți să-și părăsească vetrele.

Anumite forțe încearcă să impună opinia potrivit căreia are loc un conflict interetnic și de pe urma căruia sînt încălcate brutal drepturile minorităților etnice din această zonă — se are în vedere mai întîi de toate minoritatea rusă.

Țin să afirm cu toată responsabilitatea că acest conflict face parte din categoria celor politice și nu etnice, el neavînd nimic comun cu problema drepturilor minorităților etnice. De ce?

În primul rînd, se vehiculează argumentul că în aceste locuri a luptat pe timpuri Suvorov și că acesta este pămînt rus, uitîndu-se că în raioanele de conflict majoritatea o constituie de cînd lumea și pămîntul moldovenii și nu rușii.

Urmînd această logică, s-ar putea declara și Alpii pămînturi ruse. Doar și aici a luptat Suvorov. Consider drept oportun să spun că și după procesele monstruoase organizate de migrare, menite să schimbe situația demografică în favoarea rușilor, în raioanele din Transnistria locuiesc 40 la sută de moldoveni, 28 la sută ucraineni și 25 la sută ruși.

În al doilea rînd, la putere în această regiune se află protejații complexului militaro-industrial din numărul rușilor recent veniți în Moldova. Ei sînt înarmați cu arme ruse și terorizează populația.

În al treilea rînd, Rusia vorbește deschis despre interesele sale strategice speciale în această zonă. Aici se află armata rusă care l-a dotat pe separatiști cu toate tipurile de arme și participă fățiș la conflict. Potrivit agenției Reuter, astăzi tancurile din arsenalul armatei a 14-a a Rusiei participă la lichidarea fizică a organelor legale ale puterii în orașul Bender.

În al patrulea rînd, congresul al șaselea al deputaților poporului din Rusia a declarat deschis despre protecția cetățenilor ruși în Transnistria, deși în statul suveran Moldova locuiesc cetățeni moldoveni. Vom menționa că din 100 de procente de ruși și cetățeni ai Rusiei, care locuiesc în Moldova, doar 25 la sută trăiesc în Transnistria, ceilalți — pe malul drept al Nistrului.

O logică interesantă. Ce ar fi dacă minoritățile etnice ale rușilor, să zicem în Canada sau Australia, ar forma statele lor, iar Rusia s-ar angaja să le apere? Or, anume aceasta are loc în Moldova și numai de aceea că cu concursul puciștilor de ieri în Transnistria se creează un cap de pod militaro-politic îndreptat mai întîi de toate împotriva independenței Moldovei. Acesta este doar începutul podului, pe care îl clădesc cu toate forțele politicienii ruși de tipul lui Jirinovski, Makașov și alți continuatori ai puciului din august.

Însă, chiar și în asemenea condiții, noi sîntem atașați mijloacelor politice, pașnice de soluționare a conflictului și sîntem profund recunoscători guvernelor unor state și organismelor internaționale care conștientizează posibilitatea internaționalizării conflictului și sprijină eforturile noastre de reglementare a acestuia.

În condițiile regimului totalitar, după cum am mai menționat, legăturile naționale se distrugeau în tot felul. Acum procesele de deznaționalizare nu numai a moldovenilor, ci și a ucrainenilor, bulgarilor, găgăuzilor, evreilor și a altor naționalități au fost stopate.

În prezent sînt create și activează societăți și organizații național-culturale ale azerilor, armenilor, grecilor, nemților, ucrainenilor, bulgarilor, polonezilor, belorușilor ce locuiesc în Moldova.

De exemplu, mai înainte existau doar instituții preșcolare și preșcolare ruse, românești. Astfel se educa tînărul sistem de învățămînt. Acum redresăm această situație. Numai la Chișinău au fost deschise 4 grădinițe, un gimnaziu românean, 5 instituții preșcolare ucrainene. Pentru găgăuzi s-a deschis Universitatea de stat găgăuză. Se deschid licee, colegii bulgărești. Chișinău s-a deschis școală evreiască, în care fac studiile 300 de elevi. Principalul, considerăm, este să creăm condiții pentru satisfacerea necesităților spirituale, nematerializate, despre egalitatea drepturilor social-politice ale tuturor cetățenilor Moldovei.

Ne-am asociat la toate inițiativele internaționale elaborate de toată lumea civilizată, legislația internă în concordanță cu principiile dreptului internațional, cele mai importante acte juridice internaționale, expertizei în organizațiile internaționale. În prezent se elaborează noua Constituție care urmează să fie definitivată pînă la finele anului. După adoptarea textului Constituției, după cum este convenit, va fi supusă unei expertize efectuate de către specialiști din Franța și din Rusia.

Este în curs de pregătire și, în timpul apropiat va fi terminat în Parlament, proiectul diviziunii teritorial-administrative a republicii, asemănător cu cel belgian, cu o largă autonomie a organelor de autoguvernare.

Însă facem abia primii pași. Instituțiile democrației se află în stadiul inițial de formare, de aceea constatăm cu mult pe înțelegerea justă a evenimentelor ce au loc astăzi în Republica Moldova. Sperăm că prin eforturile comune vor fi opriți artizanii regimurilor totalitare și instaurării comunismului.

Și încă un lucru. Este foarte greu să creezi o Europă unită, admițînd în relațiile internaționale o asemenea supremație, cum este Rusia ce promovează politica unui dublu standard. Unul — corect, aplicat față de țările occidentale, altul — agresiv față de republicile foste unionale, și unele și altele sînt obligate cu drepturi depline la toate organizațiile mondiale și regionale ale dreptului internațional.

Unicul lucru pe care ne dorim este să ne trăim viața în independență, să întreținem relații bune cu toate țările, să creăm un stat, în care fiecare cetățean, indiferent de naționalitate, se va simți liber și fericit.

Un test bioenergetic în meditație de pace și sănătate

Cine ne mai poate alina azi suferințele? Prin ce metode să aducem binele în casa noastră? Cum să sperăm la pace? Orice om de bună credință astfel se întreabă. Cu gîndul la izbăvirea noastră din marea primejdie e și vindecătorul I. L. (dînsul ține să nu-i divulgăm numele pentru început), care practică meditație multidimensională. În special propune ședințe de astfel de meditație prin telepatie (la distanță). Dl I. L. zice că aceasta deja nu este o noutate. Testul telepatic și bioenergetic a fost efectuat de revista «Magazin», obținîndu-se rezultatele scontate. Colegii de la acest săptămînal susțin, după cunoștințele lor, că testul constituie o premieră mondială, întru cît a reacționat un număr mare de cititori. Beneficiem de influența testului în caz de-i urmat întocmai. Scrisorile cititorilor menționează efectul asupra ființei umane prin ameliorarea divergențiilor interioare și exterioare, spre o împăcare în Dumnezeu.

Dl I. L. propune acelor care binevoiesc ca în orele menționate în programul meditației ce va urma mai jos, fie dimineața sau seara, în limitele perioadei indicate, să se dedice meditației supravegheate de domnia sa conform telepatiei. Pentru ca vindecătorul să se concentreze e nevoie să fie respectate datele, astfel va fi luată legătura cu doritorii de a efectua testul.

PROGRAMUL MEDITAȚIEI

1. Timpul: ora 7.00—7.30 sau (și) 22.00—22.30 de la 1 iulie pînă la 7 iulie 1992.

2. Poziția corpului: șezînd drepți cu ochii închiși, mîinile pe genunchi, cu palmele în sus.

3. Recitarea în gînd a poeziei lui Mihai Eminescu «Somnoroase păsărele» (această alegere e pentru faptul că aduce o primă liniște, echilibrare etc.).

4. O relaxare interioară, o relaxare exterioară.

5. O ascultare interioară, o ascultare exterioară.

6. Toată nădejdea și încrederea în Dumnezeu: «Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe Pămînt».

7. Rămînem în continuare 25—30 de minute în această stare de meditație.

La sfîrșitul acestor 25—30 de minute se zice «Facă-se voia Ta, precum în cer și pe Pămînt» și «Tatăl nostru», apoi ne mișcăm, încetiva pași.

Programul testului și cele de mai sus se repetă mai mult cu sufletul decît cu gîndul. În timpul meditației bine să nu fim stînjeniți de prezența altor persoane, totul trebuie să fie în liniște. Mulți pot avea senzații de natură inversă, despre care puteți comunica.